

Bekendmaking!

In het geheele bezette Nederlandsche gebied is het
verboden gedurende den tijd van

20 uur tot 4 uur
in het openbaar te vertoeven.

Hiervan zijn uitgezonderd de onder § 43 van de
„Ordnungsschutzverordnung“ genoemde personen. De tot
nu toe verstrekte „Sonderausweise“ blijven geldig. De afgifte
van nieuwe „Sonderausweise“ geschiedt volgens de tot nu
toe geldige bepalingen door de instanties van de Deutsche
polizei (d.w.z. door den „Höheren SS- und Polizeiführer beim
Wehrmachtbefehlshaber in den Niederlanden“ of door de
officieren van de „Deutsche Polizei“, welke aan de „Wehr-
macht“ en „Ordnungskommandanturen“ zijn toegewezen).

Hij, die zich in strijd met dit bevel in het openbaar
ophoudt, wordt gestraft door het

militaire standrecht

met den dood of lichthout, in minder zware gevallen met
gevangenis.

„Wehrmacht“ en „Polizei“ zullen op schiereen schieten,
die gedurende de boven aangegeven uren niet onmiddellijk
blijft staan, zodra hij wordt aangeropen.

Wehrmacht, dag der bekendmaking.

Der Wehrmachtbefehlshaber
in den Niederlanden

gen. FR. CHRISTIANSEN
Generaal der Infanterie

Scenario totale lockdown

Project Continuïteit samenleving COVID-19

7 april 2020

NCTV

Noodverordening	Geen	In de noodverordening kan het grondrecht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer niet worden beperkt.	nvt	nvt	nvt	Een noodverordening is <i>geen</i> voldoende juridische grondslag voor een totale lockdown. Een noodverordening is immers geen wet in formele zin die in artikel 10 van de Grondwet wordt geëist om het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer te kunnen beperken. Elementen uit de huidige noodverordeningen staan al ter discussie.
Bevoegdheid minJenV artikel 8 Wbbbg	Wel	De Wbbbg is de wettelijke basis die invulling geeft aan de eis in artikel 10 Gw dat alleen bij of krachtens wet in formele zin het grondrecht op eerbiediging van de persoonlijke	6 maanden hechtenis of geldboete derde categorie	Grote mate van flexibiliteit	Gewaarborgd	Deze bevoegdheid kan worden gebruikt, maar alleen voor 'het beperken van het vertoeven in de open lucht' en niet voor veel andere maatregelen die nu in de noodverordeningen zijn opgenomen: de noodverordeningen zullen dus (deels) moeten blijven bestaan waardoor er twee systemen naast elkaar gaan ontstaan.

Artikel 2 van de Grondwet garandeert een ieder het recht om het land te verlaten, behoudens in de gevallen bij de wet bepaald. Dit recht kan alleen bij wet en dus niet bij noodverordening worden beperkt. Daarnaast geldt op grond van artikel 3 van het vierde Protocol bij het EVRM dat aan niemand het recht mag worden ontnomen het grondgebied te betreden van de Staat, waarvan hij onderdaan is. Omdat op deze bepaling geen uitzonderingen zijn toegestaan, dient bij een totale lockdown een uitzondering te worden gemaakt voor Nederlanders die willen terugkeren.

Omdat het tijdens een totale lockdown toegestaan blijft om de woning te verlaten (zij het voor een limitatief opgesomd aantal doeleinden), zal een rechter deze vorm van lockdown waarschijnlijk niet aanmerken als een vorm van vrijheidsontneming in de zin van artikel 15 Grondwet.

April 2020 mogelijkheid gebruik Wbbbg onderzocht

Waarom niet in 'Spoedwet' opgenomen?

- geving met verplichte negatieve teststrategie, die heeft geleid tot spoedaanpassing artikel 30p WvG (33-035)
2. Artikel 103 Grondwet vormt de basis voor het treffen van maatregelen in een uitzonderingstoestand. Het begrip 'veiligheid' in artikel 103 Grondwet heeft een brede betekenis. Geconstateerd moet worden dat diverse landen hun Corona-aanpak gebaseerd hebben op een vorm van nood- of uitzonderingstoestand. Nederland heeft die weg niet gekozen en heeft de Corona-aanpak gebaseerd op de Wet Publieke Gezondheid.
 3. Formele wetten die als basis kunnen dienen:
 - Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag, in het bijzonder artikel 8
 - Wet Publieke Gezondheid, artikelen 68a en volgende ('Corona-spoedwet')
 4. Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag:
 - Artikel 8 lid 1 luidt: Onze Minister van Veiligheid en Justitie en de commissaris van de Koning zijn bevoegd het vertoeven in de open lucht te beperken.
 - Artikel 3 van deze wet bepaalt: De bevoegdheden die deze wet aan organen van burgerlijk gezag toekent, worden slechts uitgeoefend voor zover dit met het oog op de handhaving van de openbare orde en veiligheid naar het oordeel van die organen geboden is. Het is zeer de vraag – zeker nu in Nederland de Corona-aanpak verankerd is in de WPG – of 'Openbare orde en veiligheid' in deze wet óók de bestrijding van een pandemie omvat.
 - Gebruikmaking van bevoegdheden in deze wet dient voorafgegaan te worden door een KB van de Minister-President, gevolgd door een voorstel van wet waarover de Kamer zich dient uit te spreken. Er moet dus een wet worden ingediend (als nahang).
 - Nadeel – zeker in de beeldvorming – is dat het bepalen van een situatie van uitzondering per KB/wet de deur open zet naar andere bevoegdheden die deze uitzonderingswetgeving mogelijk maakt. Dat is in een samenleving waar wantrouwen tegenover specifieke maatregelen bestaat een punt om rekening mee te houden.

Vergaderjaar 2020–2021

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 691

MOTIE VAN HET LID WILDERS

Voorgesteld 4 november 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

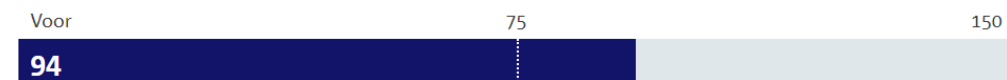
verzoekt de regering, niet over te gaan tot een avondklok, omdat dit een disproportionele vrijheidsbeperkende maatregel ter bestrijding van corona is, omdat het volgens het OMT geen medische basis heeft, maar slechts bedoeld is om een gevoel van urgentie aan te wakkeren,

en gaat over tot de orde van de dag

Wilders

Stemmingsuitslag

Aangenomen met handopsteken

+ detail stemming

Motie Wilders 4 november 2020

Grapperhaus 13 november 2020: “er komt geen avondklok”

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum 13 november 2020
Onderwerp Motie Wilders inzake avondklok

Door middel van deze brief voldoe ik aan het verzoek van uw Kamer om schriftelijk geïnformeerd te worden over de aangenomen motie-Wilders over het niet overgaan tot een avondklok (TK 2020-2021, 25295 nr. 691).

De motie wordt uitgevoerd: in de huidige situatie wordt geen avondklok ingesteld, landelijk noch regionaal.

Overigens wordt niet uitgesloten dat als ontwikkelingen met betrekking tot de bestrijding van de epidemie van covid-19 daartoe aanleiding geven, het instellen van een avondklok als optie wordt betrokken bij de alsdan te nemen maatregelen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

**Directoraat-Generaal
Politie en**

Veiligheidsregio's

Portefeuille Politieel Beleid en
Taakuitvoering

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk

3095224

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

v9 – 12/12

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Dep. Vertrouwelijk

Document is vrijgegeven
bij publicatie

Discussiestuk maatregelen t.b.v. Catshuis

Departementaal vertrouwelijk

NICTV

 OneDrive

Schermpname opges
De schermopname is to
uw OneDrive.

Elementen van een lockdown: Avondklok

Avondklok:

- Van 20:00 - 04:00 geldt een avondklok. Alleen noodzakelijke reizen zijn toegestaan.

Doel:

- Avondklok is één van de elementen van een volledige lockdown
- Mensen verplicht binnen laten blijven tussen 20:00 en 04.00 uur (verbod op vertoeven in open lucht: lees op openbare plaatsen en erven bij voor publiek openstaande gebouwen).
- Doelstelling is het beperken van sociale contacten en reisbewegingen in de avonduren en het ondersteunen van de handhaafbaarheid van de coronamaatregelen. Om die reden is het tijdstip van 20:00 gekozen. De verwachting is dat men er met deze ingangstijd voor zal kiezen om thuis te blijven. Eerder op de avond is niet wenselijk aangezien dit zorgt voor extra drukte in openbaar vervoer en detailhandel.
- Tijden voor alcoholverbod en sluiting van detailhandel moeten in lijn gebracht worden met de avondklok.

Grondslag:

- Artikel 8, eerste lid, van de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (Wbbbg).
- Noodzakelijke processen:
 - Inwerkingstellings-KB (art. 1 lid 1 Wbbbg): in werking stellen van art. 8 lid 1 Wbbbg – Dit maakt MJenV – en de cdK – bevoegd het vertoeven in de open lucht te beperken (is basis voor het instellen van een avondklok);
 - Verlengingswet: onverwijld na inwerkingstellings-KB bij Tweede Kamer in te dienen;
 - Ministeriële regeling: regeling van de avondklok zelf.
- IKB en ministeriële regeling in concept gereed.

Uitvoering:

- Aan de hand van een officieel formulier waarmee betrokkene aan kan tonen dat hij/zij een geldende reden heeft om zich op straat te bevinden;
- Indien er sprake is van de uitzondering voor werkzaamheden dient een werkgeversverklaring overhandigd te worden;
- Vangnetbepaling in ministeriële regeling biedt ruimte aan handhaver om redelijkheid van deze vereiste te bepalen;
- Beide formulieren worden zowel op papier als digitaal beschikbaar gesteld.

Geldige redenen om je op straat te begeven:

1. Werk;
2. Medische hulp aan mens of dier;
3. Hulpverlening aan hulpbehoevende persoon;
4. Aangelijnd uitlaten van een huisdier;
5. Heen of terugreis naar het buitenland;
6. Calamiteit.

Handhaving:

- Domeinlijst zal aangepast moeten worden om BOA's handhavingsbevoegdheid te geven;
- Boetebedragen moeten worden vastgesteld door OM.

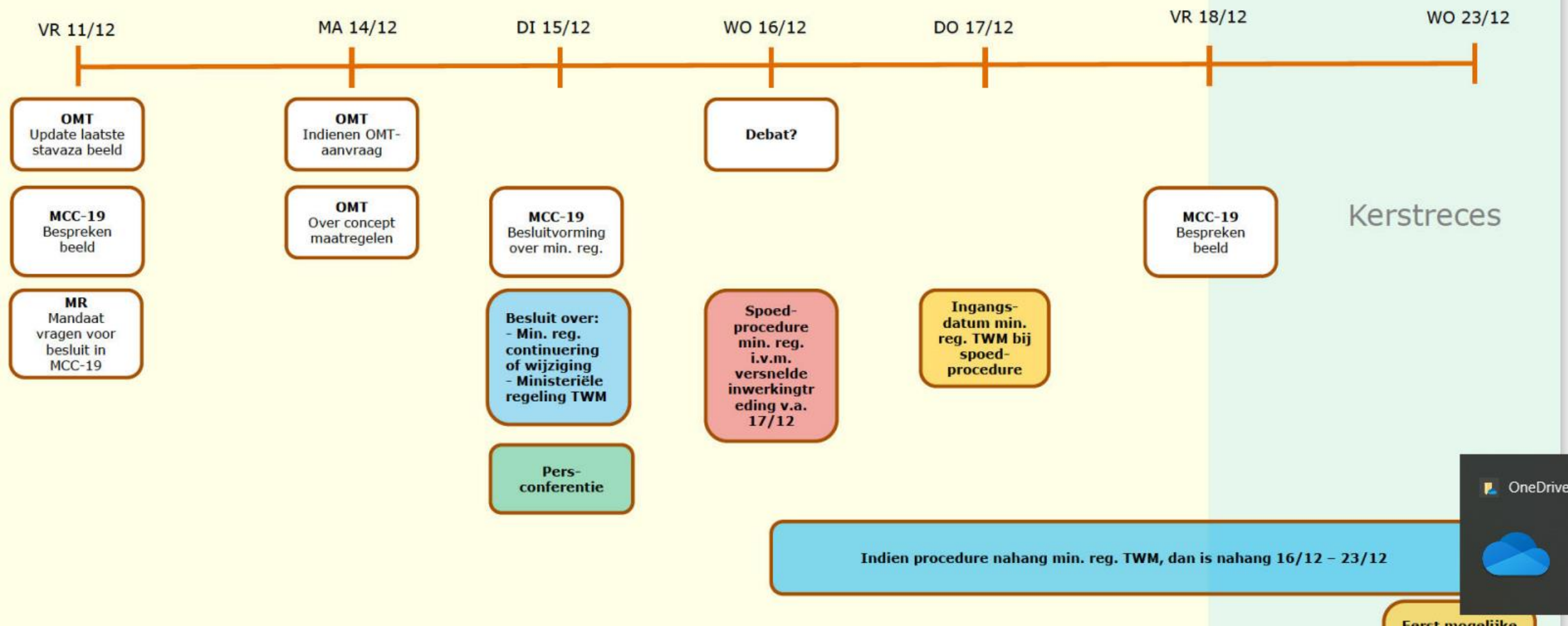
Juridisch:

- Gezien de impact van het instellen van een avondklok zal het proportionaliteitsvraagstuk extra aandacht vereisen.

Optionele cyclus met besluitvorming 15/12

Dep. Vertrouwelijk

Dep. VERTROUWELIJK

Directie Wetgeving
Juridische Zaken
Sector staats- en
bestuursrecht

taakuitvoering van groot belang zijn het **zich verplaatsen van personen** kan worden beperkt en **aan bepaalde tijden gebonden**. De uitvoering van de militaire taak en de beveiliging van militair materieel en personeel wordt daarmee aanzienlijk vereenvoudigd." (Kamerstukken II 1993/94, 23788, nr. 3, p. 11). Ook de OWM beoogde geen inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van zijn voorganger. Daar kijkend, in artikel 23, eerste lid, onder a, OWM (1964) staan inderdaad dezelfde begrippen (Stb. 1964, 337). Samen met het onderdeel over toegang tot, verlaten van en verkeer binnen gebieden noemt de regering het "verkeersregelingen". Voor de ratio wordt gewezen op de geheimhouding van o.a. troepenverplaatsing en directe beveiliging van de krijgsmacht (Kamerstukken II 1955/56, 4108, nr. 3, p. 14).

Datum
17 januari 2021

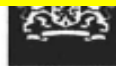
Ons kenmerk
22.12 uur

In de memorie van toelichting op de Wbbbg uit 1949 kwam dat woord "avondklok" als zodanig naar voren.

Kijkend naar waar men in 1949 'vandaan kwam', artikel 1 van de **Verordening Avondklok (van het Nederlands Militair Gezag uit 1944)** verbood het zich "in de open lucht op te houden" (Publicatieblad van het Militair Gezag 1944, 6).

Nota 19 januari 2021: toch avondklok?

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Dep. VERTROUWELIJK
Minister van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector staats- en
bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
Art. 10 lid 2 e Wob
Artikel 10 lid 2 e Wob

Art. 10 lid 2 e Wob
Artikel 10 lid 2 e Wob

M Art. 10 lid 2 e Wob
Art. 10 lid 2 e Wob @minjenv.nl

M Art. 10 lid 2 e Wob
Art. 10 lid 2 e Wob @minjenv.nl

Datum
19 januari 2021

Ons kenmerk
22.12 uur

nota

Avondklok

Door tussenkomst van
DWJZ
Datum/eindparaaf

Conciplënt
mr. **Art. 10 lid 2 e Wob** /
mr. Art. 10 lid 2 e Wob
Datum/paraaf

1. **Doel nota**
1. Uw reactie te horen op de bijgevoegde concept-Tijdelijke regeling landelijke avondklok covid-19 (hierna: de regeling) met toelichting, en uw instemming vragen dat wordt voortgewerkt in de lijn van dat stuk (**bijlage 1**).
2. Uw specifieke instemming vragen dat:
 - a. artikel 3 van de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (hierna: Wbbbg) zo wordt geïnterpreteerd dat artikel 8 Wbbbg voor de bestrijding van de epidemie van covid-19 kan worden aangewend;

10.2.g Wob

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

> Retouradres Postbus 1 3720 BA Bilthoven

Aan de Directeur-Generaal van de
Volksgezondheid
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
drs. M. Sonnema
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Datum 19 januari 2021
Onderwerp Advies n.a.v. 96e OMT

Geachte mevrouw Sonnema,

Op 15 januari riep het Centrum Infectieziektebestrijding (CIb) van het RIVM het
Outbreak Management Team (OMT) bijeen om te adviseren over de situatie
rondom de COVID-19-pandemie.

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11

F 030 274 29 71

info@rivm.nl

Ons kenmerk

0012/2021 LCI/JvD/at/sb

Behandeld door

LCI

T (030) 274 7000

F (030) 274 4455

lici@rivm.nl

Het OMT heeft eerder al nadrukkelijk aandacht voor een avondklok gevraagd, omdat dat in de beoordeling van het OMT een aanvullende bijdrage zou kunnen leveren aan het zo snel mogelijk en diep mogelijk verlagen van het aantal positieve gevallen in de periode tot 9 februari.

Wat betreft de te verwachten bijdrage van een avondklok heeft het OMT wederom kennis genomen van de beschikbare literatuur. Uit een viertal reviews van verschillende onderzoeken en bijvoorbeeld ook evaluatie van de avondklok zoals ingesteld in Frankrijk, blijkt dat een avondklok (c.q. verplichting tot thuisblijven) tot een reductie van 8%-13% van de gemiddelde Rt-waarde zou kunnen leiden.

“De maatregel geeft uitdrukking aan urgentie en voorkomt dat mensen hun vrije uren benut worden voor sociale contacten”

te beperken, in ieder geval tot maximaal twee personen per dag. De mobiliteitscijfers geven echter het beeld dat mensen minder thuis blijven dan in april 2020

Deze omstandigheden maken dat het kabinet er voor kiest om een **avondklok** in te stellen. Die is er op gericht het aantal besmettingen in de thuissituatie, door onderling contact, verder en sneller terug te brengen, net als bij het verrichten van niet-essentieel werk. Juist in de thuissituatie vinden op dit moment de meeste besmettingen plaats. De maatregel geeft niet alleen uitdrukking aan de urgentie van de situatie, waar iedereen van doordrongen moet zijn. Het voorkomt dat men de vrije uren van de dag in de avonduren benut voor sociale contacten; het beperkt de mogelijkheden om meer bezoekers op een dag te ontvangen, en beperkt niet-noodzakelijke reisbewegingen. De maatregel zal uitdrukkelijk in combinatie met een strikte naleving van de al genomen maatregelen worden ingezet, in combinatie met het uitdrukkelijke advies om verdere onderlinge contacten tot een minimum te beperken

“Effect avondklok niet wetenschappelijk aangetoond”

Het beperken van contacten binnen een huishouden vindt tot nu toe plaats door middel van dringende adviezen. Achter de voordeur kan de overheid immers niet komen. Met de **avondklok** wordt de tijdspanne en de mogelijkheid om op bezoek te gaan beperkt. In tegenstelling tot de dringende adviezen voor thuisbezoek is deze maatregel qua normstelling steviger en wel handhaafbaar. Alhoewel het effect van een **avondklok** niet wetenschappelijk is aangetoond hebben landen die een **avondklok** in het maatregelenpakket hebben opgenomen nadien een gunstige ontwikkeling van de besmettingscijfers laten zien. Een lichtere maatregel om contacten in de privésfeer te verminderen met een zelfde mate van handhaafbaarheid is er niet.

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: Artikel 10 lid 2 e Wob

Artikel 10 lid 2 e Wob [<@minjenv.nl>](mailto:@minjenv.nl)

Datum: donderdag 21 jan. 2021 8:19 PM

Aan: Artikel 10 lid 2 e Wob

[<@minjenv.nl>](mailto:@minjenv.nl), Artikel 10 lid 2 e Wob

[<@minjenv.nl>](mailto:@minjenv.nl), Grapperhaus, F.B.J. - BD/AL <f.b.j.grapperhaus@minjenv.nl>

Kopie:

Artikel 10 lid 2 e Wob

[<@minjenv.nl>](mailto:@minjenv.nl), Artikel 10 lid 2 e Wob

[<@minjenv.nl>](mailto:@minjenv.nl), Artikel 10 lid 2 e Wob

[<@minjenv.nl>](mailto:@minjenv.nl)

Onderwerp: RE: avondklok juridisch

Eens met Artikel 10 lid 2. Discussie nu is einde oefening. Probleem is bekend. We denken de gekozen route juridisch te kunnen onderbouwen. Landsadvocaat meende dat ook - al zei hij dat het zou kunnen afhangen van welwillende opstelling van rechter.

BZK heeft meegeschreven aan Grondwettoets.

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: Artikel 10 lid 2 e Wob

[<@minjenv.nl>](mailto:@minjenv.nl)

Datum: donderdag 21 jan. 2021 6:34 PM

Aan: Artikel 10 lid 2 e Wob

[<@minjenv.nl>](mailto:@minjenv.nl), Grapperhaus, F.B.J. - BD/AL

<f.b.j.grapperhaus@minjenv.nl>

Kopie:

Artikel 10 lid 2 e Wob

[<@minjenv.nl>](mailto:@minjenv.nl), Artikel 10 lid 2 e Wob

[<@minjenv.nl>](mailto:@minjenv.nl), Artikel 10 lid 2 e Wob

[<@minjenv.nl>](mailto:@minjenv.nl)

Onderwerp: RE: avondklok juridisch

Even heel heel erg kort door de bocht: als we nu deze discussie gaan voeren, hebben we zaterdag GEEN avondklok.

“Ongewenst beeld statelijke almacht”

Conclusie:

- De Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag kan in de beeldvorming een ongewenst beeld van statelijke almacht oproepen.
- De Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag brengt qua doelbinding risico's met zich mee (daar waar het gaat om het toepassen van deze wet voor volksgezondheids/pandemie-doelen) juist omdat wij de WPG daarvoor ingericht hebben.
- Een al te ruime interpretatie van artikel 103 ('uit- en inwendige veiligheid') is kwetsbaar.
- Verwacht mag worden – gelet op de weerstand in de samenleving – dat in no time een oordeel van de rechter gevraagd zal worden

Wat dan wel:

- Voor de korte termijn: gebruik artikel 7 WPG om de voorzitters van de veiligheidsregio's op basis van een noodverordening de avondklok te laten verordenen. Bij het opstellen van de tijdelijke Corona-wet is deze optie uitdrukkelijk open gelaten.
- Kom met een spoedwet om de WPG aan te vullen met een bevoegdheid om een avondklok ('een verbod om te vertoeven in de open lucht') in te voeren. Dat is de juridisch/rechtstatelijk meest passende oplossing. En je zult anders toch met een wetsvoorstel naar de Kamer moeten (ihkv Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag).

Mede namens Madeleine van Toorenburg,

Chris van Dam

Mr. C.J.L. van Dam MPM - Lid Tweede Kamer der Staten-Generaal

Lid commissies Justitie & Veiligheid, Koninkrijksrelaties, Geloofsbrieven, Tijdelijke Commissie Digitale Toekomst (TCDT).

Portefeuilles: politie, OM, rechtspraak, juridische beroepen (inclusief rechtsbijstand), crisisbeheersing. Digitalisering.

Contact met kerkgenootschappen. Koninkrijksrelaties, inclusief Caribisch Nederland (BES).

CDA-Fractie
Postbus 20018,
2500 EA Den Haag

Collectie

Willem Engel

@dancalegia

Deze verspreking is veelzeggend.... 'Na de invoering van de avondklok rellen'. Ze geven hiermee toe dat zij het hebben georganiseerd. Er zijn idd meer zwartlakkers nodig, ambtenaren biechten te veel op. Vervolging voor alle schade lijkt mij op zijn plaats.

de invoering van de avondklok rellen is door de politie nationaal welk "kwaliteitsgroepen" (zoals mobiele eenheid, aanhoudingsploeg etc.) beschikbaar waren om de te verwachten uitingen van menigte te hoofd te bieden. Daarvoor is een gereedstellingsplan gemaakt met commitment om onderling tussen eenheden bijstand te leveren. De KMar (KMar) is gevraagd om 2 pelotons ME te positioneren in het land, zodat deze capaciteit als strategische bijstand kan worden ingezet. Helaas is gebleken dat deze bijstand onmiddellijk noodzakelijk was. Positionering kon de inzet ook snel bewerkstelligd worden.

Verloop procedure

Rijksoverheid

[tueel](#) > [Nieuws](#) >

Vanaf zaterdag 23 januari geldt een avondklok

Nieuwsbericht | 21-01-2021 | 18:27

In heel Nederland geldt vanaf zaterdag 23 januari een avondklok. Daar heeft de Tweede Kamer vandaag mee ingestemd. Dat betekent dat iedereen tussen 21.00 uur 's avonds en 04.30 uur 's ochtends binnen blijft. De avondklok zorgt ervoor dat mensen minder vaak bij elkaar op bezoek gaan of elkaar ontmoeten, wat helpt om de verspreiding van het coronavirus af te remmen. Dat is belangrijk, want het kabinet maakt zich grote zorgen om de verspreiding van varianten van het coronavirus, die nog besmettelijker zijn dan het virus dat we al kennen. We moeten het moment dat deze nieuwe varianten van het virus de overhand krijgen zo veel mogelijk uitstellen.

Viruswaarheid daagt Staat om avondklok

Regering voert Nederland steeds verder naar totalitaire staat

Door mr. Jeroen Pols

ROTTERDAM – 7 februari 2021 – Viruswaarheid spant een kort geding aan tegen de avondklok.

Noodbevoegdheden zijn bedoeld voor onverwachte situaties die het voortbestaan van een land bedreigen.

Daarvan is geen sprake. Met het uitroepen van een beperkte noodtoestand begeeft het kabinet zich verder op het pad van een totalitaire staat.

Sinds 23 januari zit iedereen vanaf 21.00 tot 4.30 uur thuis opgesloten. Met deze maatregel overschreed het kabinet een nieuwe grens. De laatste inperking van burgerlijke vrijheden in deze omvang gebeurde door de Duitse bezetter tijdens de Tweede Wereldoorlog. Feitelijk is de gehele bevolking door Rutte onder een detentieregime geplaatst.

Voortbestaan land

Heden, de achtste februari tweeduizend eenentwintig, ten verzoeken van:

1. Stichting **VIRUSWAARHEID.NL**, gevestigd te [REDACTED],
2. **WILLEM CHRISTIAAN ENGEL**, wonende te [REDACTED],
3. **JEROEN SEBASTIAAN POLS**, wonende te [REDACTED]

allen voor deze zaak woonplaats kiezende op het kantoor van Lexion Advocaten te [REDACTED] aan de [REDACTED], van welk kantoor de advocaat mr. G.C.L. van de Corput, voor deze zaak tot advocaat wordt gesteld,

Op donderdag elf februari tweeduizend eenentwintig, des voormiddags te 11.00 uur, in persoon of vertegenwoordigd door een advocaat, te verschijnen in kort geding ten overstaan van de Voorzieningenrechter bij de Rechtbank Den Haag, locatie Den Haag aan het adres Prins Clauslaan 60;

vonnis

RECHTBANK DEN HAAG

Team handel - voorzieningenrechter

zaak- / rolnummer: C/09/607056 / KG ZA 21-118

Vonnis in kort geding van 16 februari 2021

in de zaak van

1. **Stichting Viruswaarheid.nl** te [REDACTED]

2. **Willem Christiaan Engel** te [REDACTED]

3. **Jeroen Sebastiaan Pols** te [REDACTED]

eisers,

advocaat mr. G.C.L. van de Corput te [REDACTED]

tegen:

de Staat der Nederlanden, in het bijzonder het Ministerie van Algemene Zaken alsmede het Ministerie van Justitie en Veiligheid, Directie Rechtsbestel, Afdeling Rechtspraak & Geschiloplossing te [REDACTED]

gedaagde,

advocaat mr. R.W. Veldhuis te [REDACTED]

Partijen worden hierna respectievelijk aangeduid als 'Viruswaarheid c.s.' en 'de Staat'.

5. De beslissing

De voorzieningenrechter:

5.1. veroordeelt de Staat artikel 8 lid 1 en 3 Wbbbg per omgaande buiten werking te stellen, waardoor ook de Tijdelijke regeling vervalt;

5.2. veroordeelt de Staat in de kosten van dit geding, tot dusverre aan de zijde van Viruswaarheid c.s. begroot op € 1.768,81, waarvan € 1.016,-- aan salaris advocaat, € 667,-- aan griffierecht en € 85,81 aan dagvaardingskosten, in voorkomende gevallen te vermeerderen met btw;

5.3. verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

5.4. wijst af het meer of anders gevorderde.

Dit vonnis is gewezen door mr. S.J. Hoekstra-van Vliet en in het openbaar uitgesproken op 16 februari 2021.

[Gerechtshof Den Haag](#) > [Nieuws](#) > Avondklok blijft gehandhaafd tot uitspraak hoger beroep

Avondklok blijft gehandhaafd tot uitspraak hoger beroep

Den Haag, 16 februari 2021

De beslissing van de voorzieningenrechter [om per direct de avondklok op te heffen](#) is door het gerechtshof Den Haag vanavond geschorst. De Nederlandse staat heeft een spoedappel ingesteld bij het gerechtshof Den Haag tegen de uitspraak van de rechtbank Den Haag van vanmorgen waarin beslist is dat de avondklok moet vervallen. Dit was gevorderd door Stichting Viruswaarheid.nl.

JB 2021/61 met annotatie van Schlössels, R.J.N., Albers, C.L.G.F.H.
GZR-Updates.nl 2021-0079
GJ 2021/50 met annotatie van Meersma, K.D.

Uitspraak

GERECHTSHOF DEN HAAG

Afdeling Civiel recht

Zaaknummer : 200.290.085/01

Zaaknummer rechtbank : C/09/607056 / KG ZA 21-118

Beslissing

Het hof:

- vernietigt het vonnis van de voorzieningenrechter in de rechtbank Den Haag van 16 februari 2021; en opnieuw rechtdoende
- wijst de vordering af.

Cassatie

Is de Tijdelijke Regeling een geldige basis was voor de avondklok?

Mocht de vrijheidsbeperking, die al een voldongen feit is rechtmatig op noodrecht gebaseerd mocht worden?

Het gaat hier het om de beperking van het grondrecht van artikel 2, Vierde Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, tot het waarborgen van bepaalde rechten en vrijheden die niet reeds in het Verdrag en in het eerste Protocol daarbij zijn opgenomen (*freedom to movement/the right to liberty of movement*).

Vraag naar de rechtmatigheid van de Tijdelijke Regeling is van zaaksoverstijgend belang.

Relevantie voor eventuele toekomstige situaties, waarin het kabinet, anders dan bij wet in formele zin, grondrechten beperkt door middel van het toepassen van noodrecht.

Dat kunnen ook situaties zijn waarin, zoals ook bij de avondklok het geval is, verplichtingen voor burgers in het leven worden geroepen, waarvan de niet-naleving met strafsancties is bedreigd.

Afwikkeling van (volgens berichten in de pers)⁵ ongeveer 33.000 “Avondklokboetes”, die zijn gebaseerd op schending van de avondklok in de periode, waarin de avondklok was gebaseerd op de Tijdelijke Regeling.

Rechtvragen:

- Is verspreiding virusinfectie een “buitengewone omstandigheid” in zin artikel 1 Wbbbg?
- Hof miskent dat artikel 1 lid 1 jo artikel 8 Wbbbg noodrecht is dat naar zijn aard slechts mag worden toegepast als de te treffen maatregelen niet langs de weg van wetgeving in formele zin kunnen worden gerealiseerd.

Bestreden overwegingen

Onder het kopje “*De maatstaf voor toepassing van de Wbbbg*” heeft het hof in het bestreden eindarrest onder meer overwogen (cursivering in origineel; onderstreping toegevoegd):

6.6 In deze procedure is de vraag aan de orde of er sprake is van *buitengewone omstandigheden* die invoering van de avondklok *noodzakelijk maken*.

6.7 Het begrip buitengewone omstandigheden is in de wet of de wetsgeschiedenis bij de Wbbbg niet gedefinieerd. Naar het oordeel van het hof is het zonder meer duidelijk dat er sprake is van buitengewone omstandigheden.

(...)

6.11 “Al met al heeft de Staat in redelijkheid kunnen oordelen dat er sprake was van buitengewone omstandigheden die invoering van de avondklok noodzakelijk maakten. De inzet van de Wbbbg is dus in beginsel op zijn plaats en het kabinet kon op grond van artikel 8 lid 1 en lid 3 de Tijdelijke regeling vaststellen (...) Evenmin leidt de (theoretische) mogelijkheid van een spoedwet ertoe dat de Staat de bevoegdheid van de Wbbbg niet kon inzetten.

(...)

Met de Wbbbg heeft het parlement immers op voorhand voor situaties als thans aan de orde het kabinet de bevoegdheid toegekend een avondklok in te stellen.”

“buitengewone omstandigheden”

Omvat slechts omstandigheden die een bedreiging vormen voor de openbare orde en veiligheid (in beperkte zin)

Bescherming van de volksgezondheid valt niet onder de openbare orde en veiligheid (in beperkte zin).

Het is dus niet zonder meer duidelijk dat er sprake is van buitengewone omstandigheden”

Wetsgeschiedenis: Een omstandigheid waarin een vitaal belang wordt bedreigd en normale omstandigheden niet toereikend zijn om deze bedreiging af te wenden”

De Coördinatiewet Uitzonderingstoestanden regelt, ter uitvoering van artikel 103 Grondwet, de afkondiging van de beperkte noodtoestand of de algemene noodtoestand.

Indien met toepassing van die Coördinatiewet Uitzonderingstoestanden de noodtoestand is afgekondigd, kan daarbij art 8 lid 1 en lid 3 van de Wbbbg in werking worden gesteld

* Geen sprake is geweest van afkondiging noodtoestand.

artikel 8 lid 1 Wbbbg kan ook in werking worden gesteld op de voet van artikel 1 Wbbbg.

Dat is de zogenaamde “separate inwerkingstelling”

“Het begrip 'buitengewone omstandigheden' is niet nader (juridisch) gedefinieerd.

Het gaat hier om een feitelijk, bestuurlijk oordeel dat de situatie niet met de normale bevoegdheden kan worden aangepakt.”

Definitiebepaling ontbreekt en “buitengewone omstandigheden in de zin van artikel 1 lid 1 Wbbbg” kunnen heel uiteenlopende omstandigheden. Het gaat het wel degelijk om een rechtsbegrip.

Bij Wbbbg kan alleen sprake zijn van “buitengewone omstandigheden in de zin van artikel 1 lid 1 Wbbbg” bij binnenlands oproer; “woelingen”.

Een uitzonderlijke toestand vanwege de verspreiding van een virus is niet een buitengewone omstandigheid in de zin van artikel 1 lid 1 Wbbbg

De wetgever heeft bij de totstandkoming van de Wbbbg expliciet overwogen dat de Wbbbg slechts mag worden gebruikt ter handhaving van de openbare orde, rust en veiligheid “in engere zin” (zie ook artikel 3 van de Wbbbg).

Het hof heeft aangenomen dat de uitzonderlijke omstandigheden die het kabinet aan de invoering van de avondklok ten grondslag heeft gelegd (kortweg: een zeer zorgelijke situatie, omdat twee epidemiologische situaties zich naast elkaar ontwikkelen;

Er moet worden voorkomen dat Nederland wordt overspoeld met een derde golf bovenop de tweede; het OMT adviseert invoering van een avondklok, omdat geen gelijkwaardige alternatieven voorhanden zijn buitengewone omstandigheden in de zin van artikel 1 Wbbsg zijn.

In het Vierde Protocol wordt bescherming van de nationale en openbare veiligheid en de openbare orde expliciet onderscheiden van de bescherming van gezondheid

Zou bescherming van de volksgezondheid onder het begrip “veiligheid” geschaard dan wordt het onderscheid tussen openbare orde dan wel veiligheid en (volks)gezondheid in de internationale verdragen zinledig, wordt de reikwijdte van de Wbbbg te ver opgerekt en daarmee tenslotte ook het legaliteitsbeginsel uitgehold.

Opmerking:

Indien een virus een ramp veroorzaakt of indien er een ernstige vrees is, dat een virus een ramp veroorzaakt, heeft de burgemeester bevoegdheden om op de voet van art 175 jo 176 Gemeentewet alle bevelen te geven die hij ter beperking van gevaar nodig acht en algemeen verbindende voorschriften te geven die ter beperking van gevaar nodig zijn.

Artikel 8 lid 1 Wbbbg is noodrechtregeling

Heeft altijd een subsidiair karakter. Mag alleen worden gebruikt als het gewone wettelijke kader tekortschiet om een (nood)situatie te beheersen.

Hof neemt onjuist uitgangspunt: bevoegdheid mag ook voor bestrijding van (nood)situatie gebruikt kan worden als deze ook te beheersen door middel van wetgeving in formele zin.

Onjuist begrip van het in artikel 1 lid 1 Wbbbg bedoelde “noodzakelijk maken”.

Geen betrekking op de uiteindelijk te treffen maatregel maar op de noodzakelijkheid om die maatregel in te voeren langs de weg van 8, eerste en derde lid, Wbbbg, omdat de gewone weg van wetgeving in formele zin in de buitengewone omstandigheid niet voldoet.

In een democratische rechtsstaat gaan verbindende voorschriften uit van de democratische wetgever.

De wetgever heeft onderkend, dat er zich noodsituaties kunnen voordoen, waarin de gewone wetgevingsroute niet geschikt is om met voldoende spoed verbindende voorschriften af te kondigen.

Voor dergelijke situaties bevat het objectieve staatsnoodrecht voorafgaand aan de noodsituatie geschreven recht, bedoeld om te gelden in tijden van staatsnood.

Door voor de Wbbbg te kiezen, in plaats van een wet in formele zin, heeft het kabinet de Raad van State en de Eerste Kamer ten onrechte, want niet strikt noodzakelijk, niet vooraf bij de invoering van de avondklok betrokken.

In plaats te beoordelen *of toepassing van het noodrecht van artikel 8 lid 1 Wbbbg noodzakelijk was*, heeft het hof beoordeeld *of de invoering van de avondklok vanwege buitengewone omstandigheden noodzakelijk was*.

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

CIVIELE KAMER

Nummer 21/01820

Datum 18 maart 2022

ARREST

Uit de parlementaire geschiedenis blijkt niet dat een toestand waarin de fysieke veiligheid van de bevolking wordt bedreigd door een zich verspreidend virus geen buitengewone omstandigheid in zin Wbbb kan zijn, of dat maatregelen om die toestand tegen te gaan niet kunnen worden aangemerkt als maatregelen met het oog op de handhaving van de openbare orde en veiligheid

Uit de parlementaire geschiedenis blijkt wel dat voor de inzet van de noodbevoegdheden uit de Wbbbg verder sprake moet zijn van een uitzonderingstoestand waarin vitale belangen worden bedreigd

En de normale bevoegdheden niet volstaan om deze bedreiging tegen te gaan.

Uit hetgeen hiervoor in 3.1.3 is overwogen, volgt dat de rechtsopvatting waarvan het onderdeel uitgaat onjuist is. Het onderdeel is daarom tevergeefs voorgesteld.

Regering hoefde niet de weg van een “spoedwet” te volgen

Wetgever heeft met art. 1 in verbinding met art. 8 Wbbbg aan de regering de bevoegdheid toegekend ingeval buitengewone omstandigheden dit noodzakelijk maken een avondklok in te stellen zonder voorafgaande instemming van het parlement.

In het stelsel van de Wbbbg vindt terstond achteraf parlementaire controle plaats doordat de regering onverwijld een wetsvoorstel tot voortzetting van deze maatregel aan de Tweede Kamer voorlegt

Noch de tekst noch de wetsgeschiedenis van de Wbbbg biedt steun voor de stelling dat voor toepassing van de Wbbbg, naast buitengewone omstandigheden als bedoeld in art. 1 lid 1, is vereist dat het niet mogelijk is om door middel van een spoedwet te voorzien in de maatregelen die nodig zijn om een noodsituatie te beheersen.

De overige klachten van het middel kunnen evenmin tot cassatie leiden.

De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie art. 81 lid 1 RO).

Wat betekent deze uitspraak?

Schending verplichtingen artikel 15 EVRM

Miskenning aard noodbevoegdheden

Oprekken inzet noodrecht bij potentieel gevaar

Siracusacriteria

Principe van “strikte noodzaak” objectief toegepast worden.

Elke maatregel moet gericht zijn tegen *een reëel, duidelijk, en aanwezig of dreigend gevaar en mag niet opgelegd worden wegens vrees voor een potentieel gevaar.*

Zowel de beleidsmakers als het OMT verwarren een *potentieel gevaar* met een *reële en directe dreiging*.

Potentieel gevaar is niet meer dan een soort risicoanalyse.

Een reële en directe dreiging kan alleen volgen uit feitelijke omstandigheden.

Een virus dat muteert en *mogelijk* dodelijker wordt kan nimmer de basis vormen voor vergaande grondrechteninperkingen.

Nog minder indien deze potentiële gevaren een product zijn van modellen gebaseerd op aannames.

De OMT-adviezen behoren tot deze categorie.

Potentieel gevaar

reële en directe dreiging.

General anti-COVID measures prohibiting public events for a lengthy period
were in breach of the Convention

Het Hof is om te beginnen van oordeel dat een algemeen verbod op een bepaalde gedraging een radicale maatregel is die een solide rechtvaardiging en een bijzonder ernstige toetsing vereist van de rechterlijke instanties die bevoegd zijn om de relevante belangen af te wegen

Volgens bovengenoemde rechtspraak vereiste een dergelijke algemene maatregel een solide rechtvaardiging en een bijzonder ernstige toetsing door de rechterlijke instanties die bevoegd zijn om de relevante belangen af te wegen.

Ten slotte acht het Hof het van belang eraan te herinneren dat Zwitserland in het licht van de wereldwijde gezondheids crisis geen gebruik heeft gemaakt van artikel 15 van het verdrag, dat een staat die partij is toestaat bepaalde maatregelen te nemen die afwijken van de verplichtingen uit hoofde van het verdrag in geval van oorlog of een andere openbare noodsituatie die het leven van de natie bedreigt.

Zij moest het verdrag dus krachtens artikel 1 ervan naleven en, wat het onderhavige geval betreft, volledig voldoen aan de vereisten van artikel 11, rekening houdend met de beoordelingsmarge die haar moet worden toegekend.

Zij merkt ook op dat de nationale rechterlijke instanties de betrokken maatregelen in de betrokken periode niet doeltreffend hebben gecontroleerd.

Bijgevolg heeft de verwerende staat in de onderhavige zaak zijn beoordelingsmarge overschreden. Bijgevolg was de inmenging niet noodzakelijk in een democratische samenleving in de zin van artikel 1

In tijden van crisis (gezondheid of anderszins) waarin opeenvolgende reeksen drastische beperkingen van vrijheden met spoed kunnen worden vastgesteld, vormt de toegang tot onafhankelijke en doeltreffende rechterlijke controle een fundamentele waarborg tegen een risico van excessen en misbruik, die niet onderschat mogen worden.

* De rechter is er niet om de bevoegde autoriteiten te vervangen maar om de rechtmatigheid en proportionaliteit van deze beperkingen te controleren, waarbij het doel moet zijn dat burgers zo snel mogelijk weer ten volle hun vrijheden weer kunnen genieten

Fysieke veiligheid

Bij *fysieke* veiligheid draait het om het beschermen van mensen tegen inbreuken vanuit de externe omgeving: zowel de natuurlijke omgeving (natuur & milieu) als de 'man-made' omgeving (gebouwen, infrastructuur, industrie). De bescherming is gericht op het voorkomen en bestrijden van alle vormen van gevolgschade. Natuurlijk omvat dit financiële en economische schade, maar in de eerste plaats gaat het om het voorkomen van 'schade' voor de mens zelf: vroegtijdig overlijden, letsel of (blijvende) fysieke en psychische gezondheidsschade door externe factoren, zoals slechte luchtkwaliteit of ongevallen en rampen. Het verband met gezondheid is duidelijk: fysieke veiligheidsrisico's vormen een inbreuk daarop. Het voorkomen, beperken en bestrijden van deze risico's vergt dus een gedeelde inspanning van zowel het domein van de gezondheid als dat van de veiligheid.

<https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/201210-ggd-nl-ghor-nl-publieke-gezondheid-en-veiligheid-verbonden.pdf>

Wie doet wat op het raakvlak van gezondheid en fysieke veiligheid?

De hiernaast afgebeelde figuur geeft het beste de verantwoordelijkheidsverdeling weer op de raakvlakken tussen openbaar bestuur, gezondheid en veiligheid:

Publieke Veiligheid. Het openbaar bestuur omvat veel meer beleidsterreinen dan alleen de veiligheid. Andersom is veiligheid een breder domein dan alleen de publieke veiligheidstaken. Immers, de burger en het bedrijfsleven dragen veel eigen verantwoordelijkheid voor veiligheid. Het raakvlak van beide domeinen is dat deel van de veiligheid dat onder regie van het openbaar bestuur staat.

Publieke Gezondheid. De gezondheidszorg wordt door de rijksoverheid gereguleerd, maar gefinancierd uit zorgpremies en uitgevoerd door de 'markt'. Ook binnen de gezondheidszorg staat echter een deel onder directe publieke sturing: de publieke gezondheid, die primair wordt uitgevoerd door de GGD'en.

Acute zorg. Op het raakvlak tussen zorg en veiligheid leveren private zorgorganisaties gezondheidszorg onder grootschalige omstandigheden.

Op het kruispunt van de drie beleidsdomeinen bevindt zich de GHOR, die tezamen met de GGD onder leiding staat van de DPG. De GHOR verbindt Publieke Gezondheid, veiligheid en acute zorg.

GHOR

Bedrog

EN DAAR GAAT JOHNSON & JOHNSON COVID-VACCIN DE BEERPUT IN WANT: RISICO'S

OP WELKE BASIS CLAIMDE PFIZER HUN 95% EFFECTIVITEIT?

DE BEELDEN: OBAMA IS DE HUIDIGE ECHTE PRESIDENT VAN DE VERENIGDE STATEN, BIDEN IS MARIONET

NIEUWE BEROEPSGROEP GECREËRD DOOR RUTTE, DIRECT SOLLICITEREN: DE WOB ZWARTLAKKER

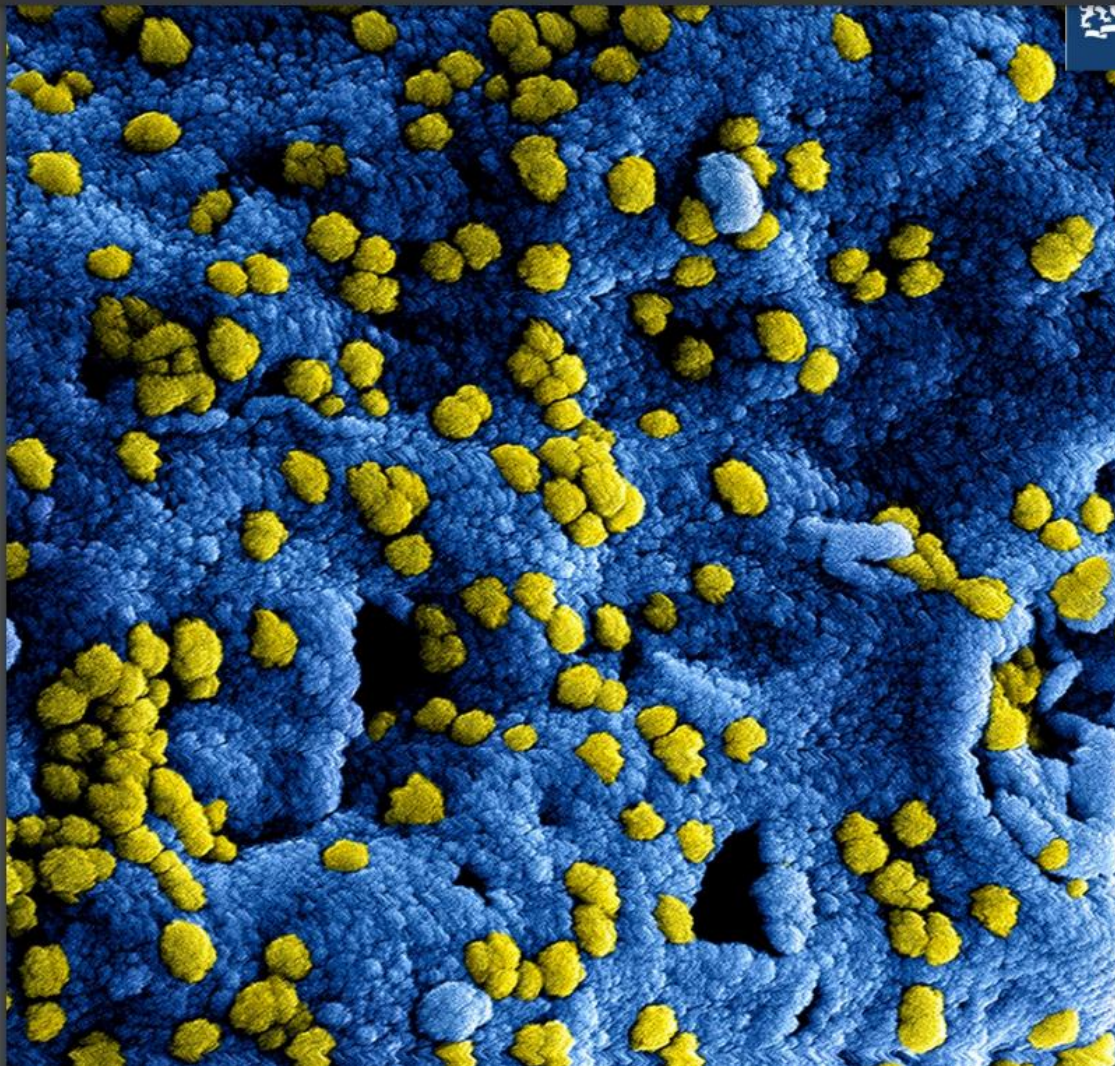

OVERST IN 'COR PROBEE VERDOE

GEZONDHEID

Jaap van Dissel(RIVM) misleidt Tweede Kamer over mondkapjes

Toegevoegd door JDreport
5 maart 2021, 10:33

en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

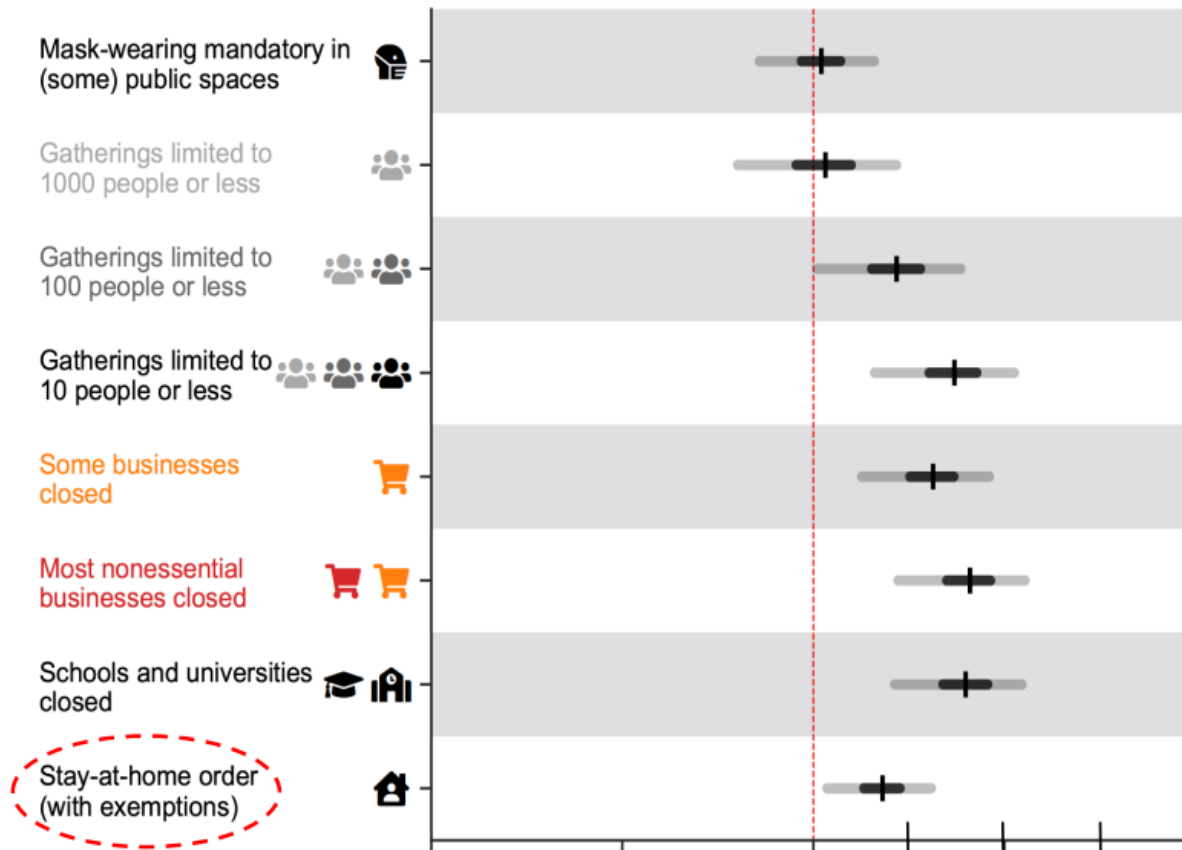
COVID-19

25^e Tweede Kamer briefing
20 jan 2021

Jaap van Dissel namens CIB-RIVM

COVID-19

avondklok – effecten maatregelen

ecologische studies

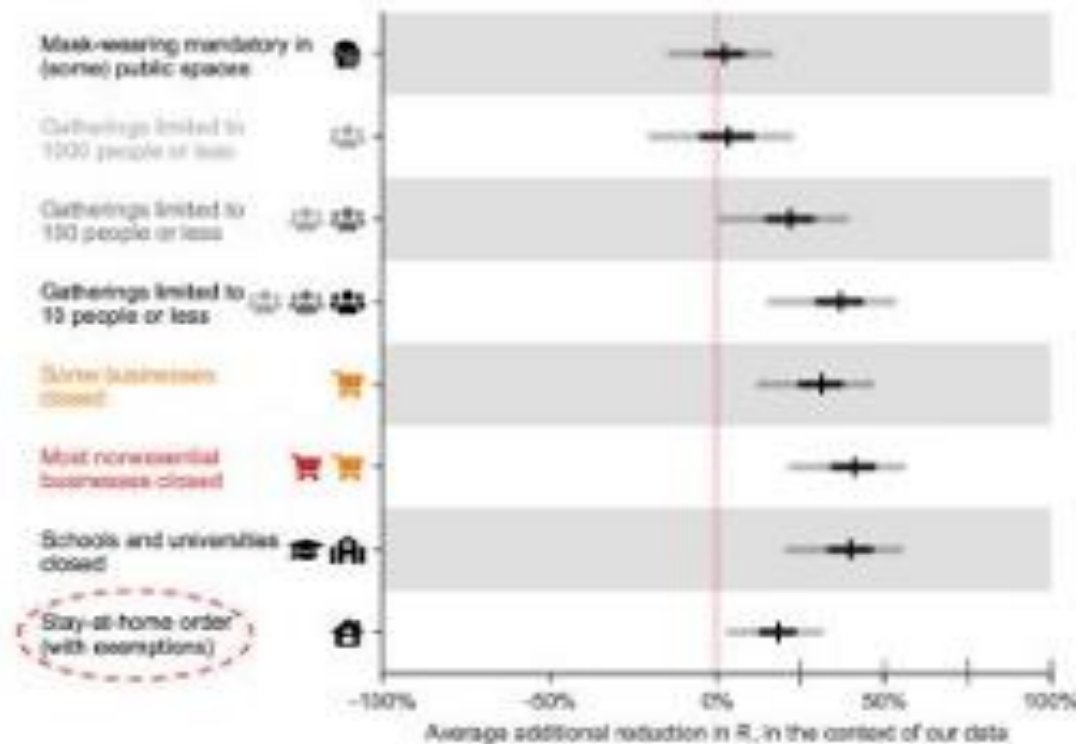
- daling van reproductiegetal bij invoering maatregel is gebaseerd op associatie
- suggestief, géén causale interpretatie

literatuur

- *Bauner et al.* The effectiveness of eight nonpharmaceutical interventions against COVID-19 in 41 countries. Medrxiv 2020: 8–13% afname R_t
- *Haug et al.* Ranking the effectiveness of worldwide COVID-19 government interventions. Medrxiv 2020
- *Spaccaferri et al.* Early assessment of the impact of mitigation measures to control COVID-19 in 22 French metropolitan areas, October to November 2020. Eurosurveillance 2020
- *Baunez et al.* An Early Assessment of Curfew and

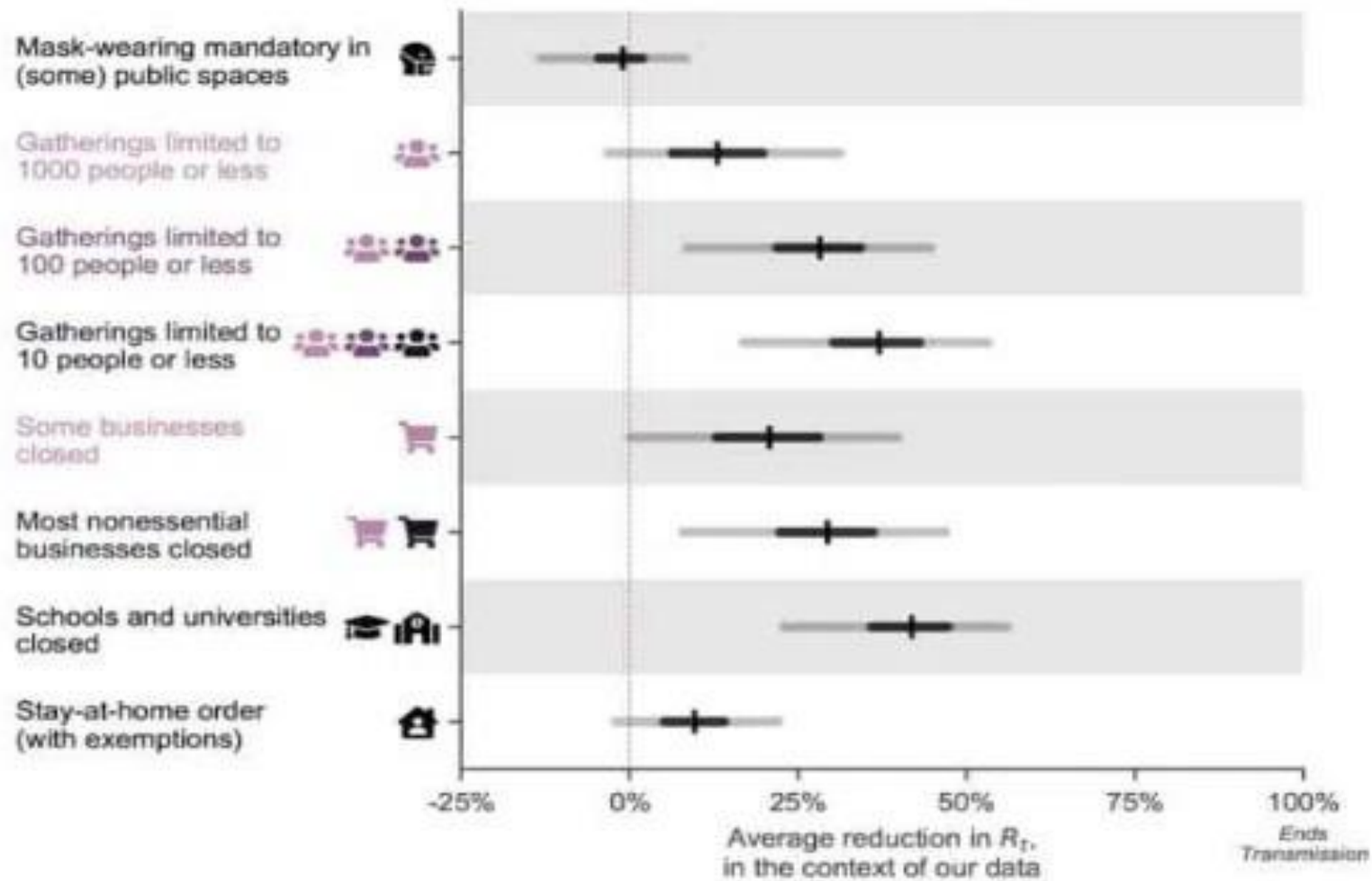
COVID-19

avondklok – effecten maatregelen

<https://viruswaarheid.nl/wp-content/uploads/2021/10/10-10-2021-Grievan.pdf>

In het oorspronkelijke artikel van Bauner echter, ziet de grafiek er anders uit. In het artikel wordt de volgende grafiek getoond, waarin het gemiddelde effect licht negatief is:

Een vonnis dat in kracht van gewijsde is gegaan, kan op vordering van een partij worden herroepen indien:

- a. het berust op bedrog door de wederpartij in het geding gepleegd,
- b. het berust op stukken, waarvan de valsheid na het vonnis is erkend of bij gewijsde is vastgesteld, of
- c. de partij na het vonnis stukken van beslissende aard in handen heeft gekregen die door toedoen van de wederpartij waren achtergehouden.

Buitengewone omstandigheden ≠ moderne begrip crisisbeheersing

Dreigende gevaar ≠ Risico

Vitaal belang ≠ volksgezondheid

Fysieke veiligheid ≠ volksgezondheid

Legitiem doel ≠ beperking verspreiding virus

Legitiem doel ≠ medisch binnen de perken houden

Flexibiliteit ≠ elasticiteit

lichte noodwettelijke bevoegdheden ≠ avondklok (staat op lijst B)

(dreigende) besmettingen ≠ transmissie ≠ infectie ≠ ziekte ≠ opname ≠ dood

Acute zorg ≠ ziekenhuisbedden of IC bedden (SEH en trauma dienst is het wel)

Cumulatief ≠ geïsoleerd